

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr F. J. J. Buijendijk, Dr K. Dijk, Prof. Dr V. Hepp, Drs C. Tazelaar en Dr B. Wielenga

Medewerker(s): Dr H. A. van Andel, Solo; Drs J. van Andel, 's-Gravenhage; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Drs W. E. Bagelkes, Harderwijk; Prof. Dr F. W. Groshede, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, Tiel; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, Haarlem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. de Moor, Utrecht; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr K. Schilder, Delft; Dr W. J. A. Schouten, Kampen; Dr J. Thuis, Meppel; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland en Ned-Indië f9.— per jaar.
Advertentie: 35 cent per regel.

INHOUD: Het jaar 1923 I. — Uit de Schrift: Dit weet ik. (Psalm 56: 10b). — Kerkelijk Leven: De werkwijze der Generale Synode IV; Oriënterend? Modern of modernistisch; Een smalle statistiek. — Wijsbegeerte: In de school der wijsbegeerte. — Kroniek. — Literatuur en Kunst: Dr C. te Lintum, Nederland en de Indier in de laatste kwart eeuw. — Kuypers-Bibliografie LXXXIX. — Zending en Evangelisatie: Een en ander. — Perschoon. — Vragenbaas. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

HET JAAR 1923.

I.

Braakensiek, hoewel tot de oudere school der karikaturisten behorend, waarvan terecht geoordeeld wordt, dat zij meer pikante teekening dan karikatuur bracht, gaf bij de jaarwisseling in „De (groene) Amsterdammer” een symbolisering van het jaar 1923, die de aandacht boeit.

„Monumentale grafmonnen. In den geopenenden ingang staat de grijnzende dood met pas geslepen zwaai in de hand. Op eenigen afstand ligt in de sneeuw een afgezwogen man met zwaarbeladen slede achter zich. Dat is het jaar 1923. En het onderschrift luidt: „Voor wie zulk een zwaren last moest torsen is de dood een verlossing”.

Worden in deze woorden niet de gedachten van vele harten, in ons land, waar akeliger ellende wordt geleden dan men gemeentelijk denkt, maar vooral in het gekisterde buitenland, openbaar? Stamt ook menigeen, die de misère nog niet aan den lyve heeft gevoeld, hiermede niet in? Is deze taal van het pessimisme niet de taal van den dag?

Het jaar 1923, de mensch van het jaar 1923, is althans op dit punt dankbaar, dat het voorbij is.

Natuurlijk moet hij den vermaak-mensch, die ook nog middelen tot vermaak bezat, uitzonderen. Evenwel schraal is de troost hier geboden. Want het jaar stierf, maar de mensch uit dat jaar leeft nog.

En zou hij op den Nieuwjaarsdag een verjongingskuur hebben ondergaan?

Zou hij de kracht hebben vernieuwd?

Zouden hem hoopvoller perspectieven zijn geopend?

Niets geeft reden dit te veronderstellen. Die mensch ligt daar nog tegen den grond.

En zijn last is nog even zwaar.

Wat kan hij anders uitroepen, dan het jaar 1923: de dood is een verlossing?

Ach ja, dit besef wortelt zich al meer en meer in, dat de dood verlossing brengt.

Als een menschenkind den adem uitblaast, meent men, dat hij uit zijn lijden is.

Dat men het toch wilde aannemen: dan begint zijn lijden pas.

In het ellendigste jaar, dat men zich denken kan, is het beter dan in de plaats der pijniging. Vreeselijk ontwaken!

Men meende de smart achter zich te laten, en men lijdt juist onduidbare smart in de vlam.

De dood brengt alleen aan hen verlossing, die in Christus Jezus zijn.

En toch, bij hen geen eenzijdig verlangen naar den dood.

Zij hadden het jaar 1923 wel willen vasthouden. Want er bleef zooveel in ongedragen en ongeborst.

Hoe gaarne zouden ze dat nog op den schouder willen tillen!

Inhalen, waarin zij nalatig zijn gebleven. Dat tekort voor God hindert hen.

Daarom zouden ze het jaar 1923 nog wel willen doolbeeren. Maar dan toch met ernstige veranderingen.

Zij vinden geen vrede in de levenszathheid. In hen heeft God gewerkt den levenswil.

En die levenswil dringt hen op den Oudejaarsavond tot de bede: Gedenk niet meer aan het kwaad, dat wij bedreven.

Die levenswil doet hen op den Nieuwjaarsmor-

gen vertrouwen: In God zullen wij kloekke daden doen.

Op een oogenblik, dat de levenswil in hen niet goed functioneert, kunnen zij voorover vallen in de rulle, koude sneeuw. Maar dan wekt de Geest dien levenswil weer op en ze dragen fier den levenslast en ze gaan 1924 in met den geloofszang: „Zal zoo lang ik 't licht geniet, Hem verhoogen in mijn lied.”

Zij danken den Ontfermer, dat Hij hun het nieuwe jaar deed aanschouwen.

Zij vragen Hem om voortdurende heiliging van den levenswil.

En Hij is ervan overtuigd: Een zee van ramp moge in 1924 met haar golven slaan, hoe hoog zij ga, zij raakt hem zelfs niet aan.

Nee, Braakensiek vertolkt de gedachten van het geloofsvolksdeel niet.

Ook Adema van Scheltema niet, als hij klagt: Wie geboid heeft en gedragen.

Houdt herdenking tot gerven.

Hij heeft God niet meer te vragen.

Dan den stillen dood.

Het Godskind mocht bij het wegsterven van het oude jaar roemen: ik heb het geloof behouden.

En met het geloof ook den wil en den lust tot leven.

Wel welen we, hoe 1923 niet mag worden getypeerd.

Maar in verlegenheid staan we, wanneer men vraagt: hoe dan wel?

De magere koeien lijken zoo sprekend op elkaar. Wat we in het begin van 1922 en 1921 in dit blad neerschreven, kon nu bijna woordelijk worden herhaald, met uitzondering van de feiten dan.

Bijna, zeg ik.

Maar niet geheel.

Zagen we een jaar terug Europa glijden naar den afgrond, nu staat 't erger geschapen.

Ons werelddeel zweeft thans boven den afgrond.

Nog is de lijn, waarmee het aan medereizigers verboden is, door den steilen bergrand niet doorgekerd.

Er worden pogingen aangewend om onder die lijn een blok hout van ronden vorm te werken.

Er staan er gereed om zoodra men daarin is geslangd, de lijn maar op te halen.

Zal dit gelukken?

Ziedaar het probleem voor 1924.

Het oordeel daarover kentert met de week.

Het is een tellen van zijn knopen.

En daar beneden in den afgrond, waar nog nooit een mensch den voet heeft gezet, heerscht de chaos.

Daar groeien boom en struik wild dooreen.

Daar loeien de dieren en sissen de slangen en huult de bergstroom en zuigt de wervelwind.

Wie daarin valt, zullen de beenderen kraken en door de wonden zullen zijn aderen worden leeggezogen en de woedende tand zal in zijn vleesch worden gezet.

Der geloovigen taak is het de lijn te omvatten en te trekken met biddende kracht.

Vindt ge dit beeld te sensationeel?

Is er iets in onzen tijd te sensationeel?

Is de werkelijkheid niet in de hoogste mate sensationeel?

Ik kan u ook een beeld geven, dat aan alle sensatie gespeend is en door allerlei spot langzamerhand banaal is geworden.

Ge kunt den toestand van Europa terugvinden in onzen postcheque- en girodienst.

Of die dienst wel ooit weer functioneren zal, weten zelfs deskundigen niet.

Zij staan voor het dilemma: likwidatie of rekonstruktie.

Dat zijn ook de twee mogelijkheden voor Europa: likwidatie of rekonstruktie.

Wij gelooven het liefst het laatste.

Maar houden we toch ernstig rekening met het eerste.

Dan — wat het lot van Europa moge zijn: de rechtvaardige zal door het geloof leven.

HEPP.

Aan onze lezers!

Sprak het hoofdartikel van een voortdurende heiliging van den levenswil, namens de redaktie wensch ik dit u allen voor 1924 toe.

Omvangrijk is de taak van ons blad.

Moge die in 1924 beter dan ooit vervuld worden.

En de God der eeuwen vermenigvuldige mede door den arbeid van „De Reformatie” u Zijn genade in Christus Jezus.

EINDREDACTEUR.

N.B. Onze artikelenreeks over „De Gereformeerde Student en de Anti-revolutionaire Politiek” wordt D.V. de volgende week voortgezet.

UIT DE SCHRIFT.

Dit weet ik.

Dit weet ik, dat God met mij is.
Psalm 56: 10b.

We stonden deze week op den drempel, in de poort van het nieuwe jaar. Een nieuw brok levensweg ligt voor ons open. Wat zal het ook nu zijn? Wat zullen we er op ontmoeten? Hoe zal het gaan met u, met uw gezin, met uw bedrijf, met uw maatschappij, met uw kerk, met uw volk, met uw wereld?

We gaven elkander deze week steviger nog dan anders de hand. We wilden met dien handdruk ditmaal ook wat zeggen. Er was meer in dan vormelijke plichtpleging. We hebben getracht, hoe gebrekkig ook, onze wenschen te formuleeren.

Maar al die wenschen, welke we aanhoorden of zelf uitspraken, namen onze vragen toch niet weg en gaven ons geen antwoord.

En nu kunnen we wel probeeren met een fikschon ruk van onaandoenlijkheid ons van die vragen af te maken, maar ze blijven er toch.

Wat weten we eigenlijk van den dag van morgen en overmorgen? We staan voor het groote onbekende. De Nieuwjaarsmorgen is één groot vraagteken.

Wij zijn van gisteren en weten niets.

In dezen zesenvijftigsten psalm is ook iemand aan het woord, die niets weet.

Of neen — hij weet wel wat.

Hij weet van allerlei levensgevaar. Van vijanden die op hem loeren, zijn woorden verdraaien, het op zijn ondergang hebben toegelegd.

En hier is geen grootspreker aan het woord, die met onverschillig gebaar heldhaftigheid voorwendt, terwijl het binnen in hem onrustig is! Of iemand, die geen vrees meer kent, omdat hij van binnen is bevroren tot één klomp ijs.

Deze man kent de vrees en wil dat ook weten en zeggen. Maar hij zegt meer: „Ten dage als ik zal vreezen, zal ik op U vertrouwen...”. En straks: ik vertrouw op God, ik zal niet vreezen.”

Wonderlijk menschenhart, dat in eenzelfde tijd kan zeggen: „Ten dage als ik zal vreezen... ik zal niet vreezen”.

Het schijnt een klare tegenstelling.

Vreezen en toch weer niet vreezen.

Laten we niet probeeren er wat anders van te maken. We mogen het één woord niet wegvakken en het andere al evenmin.

Wie, die waarlijk kent den heiligen geloofsstrijd, weet daar niet iets van... van die dubbel-gewarwordingen, van dat ene, dat het andere, van het andere, dat het één schijnt te weerspreken.

Vreezen en toch niet vreezen!

Weet ge wat daartusschen staat? Dit: ik zal „op U vertrouwen, ik vertrouw op God!”